

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στη διδασκαλία και τη μάθηση

Μάθημα επιλογής Α' εξαμήνου,
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία,
Πανεπιστήμιο Πατρών

Ενότητα 6: Πλαίσιο Σχεδιασμού και αναφοράς Σεναρίου

Διδάσκων: Βασίλης Κόμης, Καθηγητής

komis@upatras.gr

www.ecedu.upatras.gr/komis/

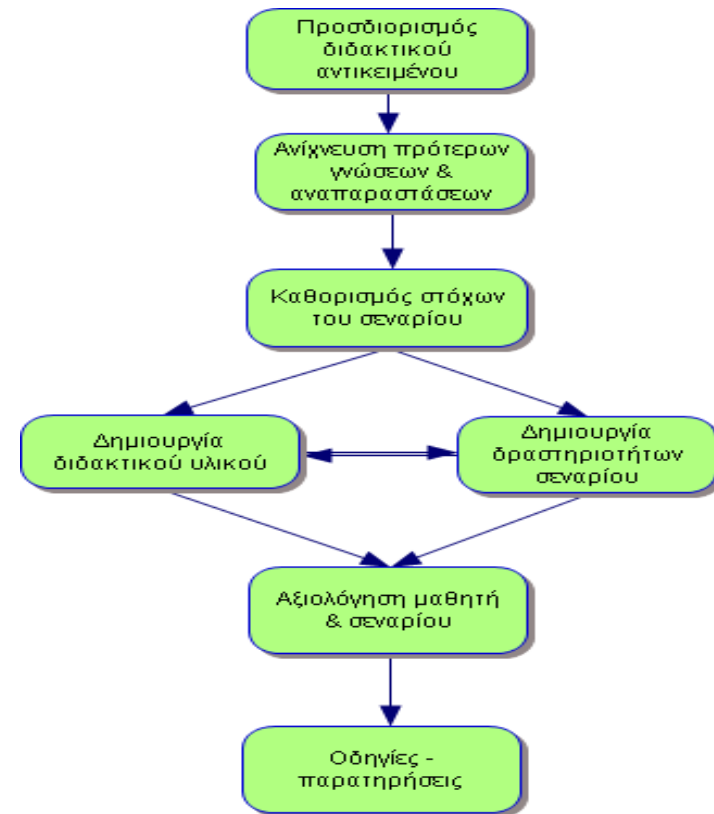
Α' ΜΕΡΟΣ. ΣΧΕΔΙΑΣΗ

Μοντέλο Σχεδιασμού

Επτά φάσεις

Φάσεις σχεδιασμού

- Φάση Α. Το διδακτικό αντικείμενο του εκπαιδευτικού σεναρίου
- Φάση Β. Οι εναλλακτικές αντιλήψεις (αναπαραστάσεις, ιδέες, κλπ.) των μαθητών
- Φάση Γ. Στόχοι του εκπαιδευτικού σεναρίου
- Φάση Δ. Διδακτικό υλικό και απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή για το σενάριο
- Φάση Ε. Περιγραφή και δραστηριότητες υλοποίησης σεναρίου
- Φάση ΣΤ. Αξιολόγηση των μαθητών και του σεναρίου
- Φάση Ζ. Πρόσθετες πληροφορίες

Φάση Α. Το διδακτικό αντικείμενο του εκπαιδευτικού σεναρίου

Στη φάση αυτή πρέπει να προσδιορίσετε το διδακτικό αντικείμενο του σεναρίου (τίτλος, τάξη, εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές, διάρκεια, γνωστικά προαπαιτούμενα, συσχετισμός με το αναλυτικό πρόγραμμα, κλπ.).

- **A1: τίτλος σεναρίου**
- Γράψτε ένα τίτλο για το σενάριό σας
- **A2. Δημιουργός του σεναρίου**
- Γράψτε το όνομα ή τα ονόματα των δημιουργών του σεναρίου
- **A3. Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές**
- Αναφέρετε το γνωστικό αντικείμενο. Σε περίπτωση κατά την οποία προτείνετε διαθεματικό σενάριο, αναφέρετε ποια γνωστικά αντικείμενα ή γνωστικές περιοχές εμπλέκονται στο σενάριο.
- **A4. Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών**
- Αναφέρετε τις προαπαιτούμενες γνώσεις που πρέπει να έχουν διδαχθεί οι μαθητές σε σχέση με το γνωστικό αντικείμενο.
- Αναφέρετε τις προαπαιτούμενες γνώσεις που πρέπει να έχουν οι μαθητές σε σχέση με τα εκπαιδευτικά υπολογιστικά περιβάλλοντα που θα χρησιμοποιηθούν στο σενάριο.
- **A5. Διάρκεια**
- Πόσες διδακτικές ώρες απαιτούνται για την υλοποίηση του σεναρίου σας;
- **A6. Συσχετισμός με το Αναλυτικό Πρόγραμμα**
- Η ανάπτυξη του σεναρίου ακολουθεί το Αναλυτικό Πρόγραμμα (Α.Π.); Εάν ΟΧΙ, αναφέρετε σε ποια σημεία δεν το ακολουθεί και για
- **A7. Ανάλυση του περιεχόμενου**
- Αναφέρετε ποιες είναι οι κυριότερες νέες γνώσεις που θα διδαχθούν στους μαθητές και ποια είναι κρίσιμα στοιχεία τους.

Φάση Β. Οι εναλλακτικές αντιλήψεις (αναπαραστάσεις, ιδέες, κλπ.) των μαθητών

- Αναφέρετε τις εναλλακτικές αντιλήψεις, τις ιδέες και τις αναπαραστάσεις των μαθητών καθώς και τις πιθανές δυσκολίες της σκέψης τους σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο. Από πού τις γνωρίζετε; Από τη βιβλιογραφία, από διερεύνηση που θα κάνετε, από προηγούμενη εμπειρία σας;
- Οι αντιλήψεις αξιοποιούνται για το σχεδιασμό κατάλληλων δραστηριοτήτων (βλέπε φάση Ε);

Φάση Γ. Στόχοι του εκπαιδευτικού σεναρίου

Διατυπώστε με σαφήνεια τους στόχους του σεναρίου σας.
Οι στόχοι μπορεί να είναι γνωστικοί, όπως κατανόηση εννοιών, μπορεί να αναφέρονται σε δεξιότητες, όπως η χρήση συγκεκριμένων λογισμικών, η αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, σε στάσεις ως προς τις ΤΠΕ ή τα συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα όπως μαθηματικά κ.α.

Φάση Δ. Διδακτικό υλικό και απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή για το σενάριο

- Στη φάση αυτή πρέπει να περιγράψετε το απαιτούμενο διδακτικό υλικό και την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή για την υλοποίηση του σεναρίου.
- **Δ1. Υλικοτεχνική υποδομή**
- Αναφέρετε την υλικοτεχνική υποδομή που είναι απαραίτητη για την υλοποίηση του σεναρίου και ειδικά την επιλογή των ψηφιακών πόρων. Αιτιολογείστε την επιλογή τους.
-
- **Δ2. Διδακτικό υλικό**
- Αναφέρετε το διδακτικό υλικό που θα χρησιμοποιήσετε. Θα αναπτύξετε νέο διδακτικό υλικό (έντυπο, ψηφιακό, κλπ.); Εάν ναι ποιο; Αιτιολογείστε την επιλογή σας.

Φάση Ε. Περιγραφή και δραστηριότητες υλοποίησης σεναρίου

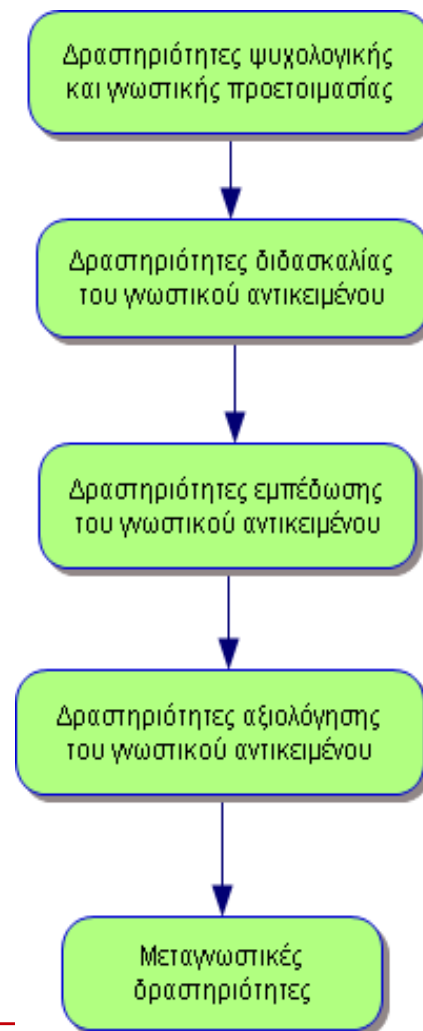
- Στη φάση αυτή περιγράφεται το σενάριο και αναπτύσσονται (εάν απαιτείται) τα φύλλα εργασίας για τους μαθητές. Ειδικότερα, περιγράφεται η οργάνωση και η πορεία της διδασκαλίας στη βάση κατάλληλων **δραστηριοτήτων υλοποίησης** του εκπαιδευτικού σεναρίου στην τάξη (οργάνωση τάξης, διδακτικές προσεγγίσεις και στρατηγικές, αξιοποίηση της προστιθέμενης αξίας των ΤΠΕ στη μαθησιακή διαδικασία, φύλλα εργασίας, κλπ.)
- Η ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΗ ΦΑΣΗ

ΦΑΣΗ Ε αναλυτικά

- **E1. Οργάνωση τάξης**
- Εξηγήστε και αιτιολογείστε πως θα οργανώσετε την τάξη σας ώστε να χρησιμοποιηθούν επαρκώς οι ψηφιακοί πόροι (π.χ. οργάνωση σε ομάδες, κάθε παιδί σε ένα υπολογιστή, χρήση ενός μόνου υπολογιστή στην τάξη, εκτέλεση πειραμάτων από ομάδες κλπ).
- Εμπλέκονται οι μαθητές στη χρήση του λογισμικού; Αναφέρετε αν οι μαθητές είναι εξοικειωμένοι με τους ψηφιακούς πόρους που θα χρησιμοποιήσετε και αν όχι πώς το αντιμετωπίζετε.
- **E2. Διδακτικές προσεγγίσεις και στρατηγικές**
- Αναφέρετε και αιτιολογείστε τις βασικές διδακτικές προσεγγίσεις και στρατηγικές που θα εφαρμόσετε καθώς και τη σχέση τους με τις σύγχρονες θεωρίες για τη διδασκαλία σ' αυτήν την περιοχή.
- **E3. Περιγραφή δραστηριοτήτων σεναρίου**
- Περιγράψτε με σαφήνεια την εισαγωγή και την εξέλιξη τη διδακτικής διαδικασίας, τις ενέργειες του εκπαιδευτικού καθώς και τη συναρμογή τους με τις ενέργειες των μαθητών, τις δυσκολίες των μαθητών, τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες και τη συνάφεια με τους διδακτικούς στόχους. Τεκμηριώστε την προστιθέμενη παιδαγωγικά αξία από την χρήση των ψηφιακών πόρων και των υπολογιστικών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων.
- **E4. Φύλλα εργασίας**
- Χρησιμοποιούνται Φύλλα Εργασίας (Φ.Ε.); Εκτός ή εντός λογισμικού; Αν ΝΑΙ, περιγράψτε επαρκώς τα βασικά σημεία τους και τη σύνδεση με τους στόχους του σεναρίου.

Δραστηριότητες υλοποίησης του εκπαιδευτικού σεναρίου στην τάξη

- Κάθε εκπαιδευτικό σενάριο υλοποιείται μέσω ενός συνόλου δραστηριοτήτων μέσα στην τάξη.
- Οι δραστηριότητες του σεναρίου συνήθως προτείνονται στους μαθητές με τη μορφή φύλλων εργασίας. Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να χωριστούν σε πέντε τουλάχιστον διαφορετικές κατηγορίες:
- α) Δραστηριότητες ψυχολογικής και γνωστικής προετοιμασίας
- β) Δραστηριότητες διδασκαλίας του γνωστικού αντικειμένου
- γ) Δραστηριότητες εμπέδωσης του γνωστικού αντικειμένου
- δ) Δραστηριότητες αξιολόγησης του γνωστικού αντικειμένου
- ε) Μεταγνωστικές δραστηριότητες

Φάση ΣΤ. Αξιολόγηση των μαθητών και του σεναρίου

- **ΣΤ1. Αξιολόγηση των μαθητών**

Ποιες μεθόδους θα χρησιμοποιήσετε για να αξιολογήσετε τους μαθητές σας; Προβλέπεται εργασία στο σπίτι; Αν ΝΑΙ, ποιες οι αναμενόμενες ενέργειες των μαθητών σας και ποια τα αναμενόμενα οφέλη;

- **ΣΤ2. Αξιολόγηση του σεναρίου**

Ποιες μεθόδους θα χρησιμοποιήσετε για να αξιολογήσετε το σενάριο;

Φάση Ζ. Πρόσθετες πληροφορίες

- Σημειώστε πρόσθετες πληροφορίες και οδηγίες για τους εκπαιδευτικούς που θεωρείτε αναγκαίες. Υπάρχουν πιθανές επεκτάσεις του σεναρίου και εάν ναι, ποιες;
- Επιπλέον να αναφέρετε τις βιβλιογραφικές πηγές σας.

B. Αναστοχασμός

Μετά την υλοποίηση του Σεναρίου και τη συζήτηση στο εργαστήριο, να γράψετε τα ακόλουθα:

1. Υλοποιήθηκε το σενάριο σύμφωνα με το σχεδιασμό και τους στόχους του;
2. Προκάλεσε το ενδιαφέρον των μαθητών;
3. Συμμετείχαν οι μαθητές ενεργητικά στη διδακτική διαδικασία;
4. Ποιες δυσκολίες παρουσιάσθηκαν;
5. Αν σχεδιάζατε πάλι το σενάριο θα το αλλάζατε όλο η επί μέρους στοιχεία του και ποια; Αιτιολογείστε και γράψτε τα αναλυτικά.
6. Σε τι σας ωφέλησε ως εκπαιδευτικό ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και ο αναστοχασμός στο σενάριο;

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση **1.0**.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Κόμης Βασίλης, 2015. Βασίλης Κόμης.
«Εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στη
διδασκαλία και τη μάθηση, **Ενότητα 6: ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ** ». Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη
δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/PN1441>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες

Οποιασδήποτε μορφής υλικό περιλαμβάνεται στο ανωτέρω έργο και δεν αναφέρεται σε ξεχωριστή πηγή αναφοράς, τότε αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία του διδάσκοντα Καθηγητή, Βασίλη Κόμη.